

Undervisningsministeriet
Februar 2014

Høringsnotat til

Forslag til Lov om ændring af lov om folkeskolen og forskellige andre love (Forenkling af Fælles Mål, kvalitetsrapporter og elevplaner og opfølgning på mål for folkeskolen m.v.)

1. Indledning

Lovforslaget blev den 18. december 2013 sendt i høring hos 57 organisationer m.v. og offentliggjort på Høringsportalen.

Af de 57 hørte organisationer m.v. har 24 afgivet høringssvar inden fristens udløb den 24. januar 2014 kl. 12.00.

Derudover har Undervisningsministeriet i forbindelse med høringen modtaget en række uopfordrede henvendelser. Det drejer sig om Aarhus Kommune, Danmarks Vejlederforening, Finanssektorens Arbejdsgiverforening, Finn Held, gruppen "Forældre imod den nye folkeskolereform", Niels Christoffersen, Sophia – tænketank for pædagogik og dannelse, Timbuktofonden og Foreningen GiftedChildren. Synspunkterne i disse høringssvar er i nogen grad dækket af de synspunkter, der er fremført af høringssvarerne og er derfor ikke omtalt særskilt i dette høringssvar.

Der vedlægges en oversigt over de myndigheder og organisationer m.v., der har afgivet høringssvar.

Dette notat indeholder resumé af og kommentarer til de bemærkninger i høringssvarene, som er relevante i forhold til selve lovforslaget.

En række høringssvar har afgivet bemærkninger, som ligger uden for lovforslagets rammer. Det drejer sig primært om forslag fra og om følgende:

- FOA om understøttende undervisning.
- Børnerådet om muligheden for fritagelse fra eller udsættelse af fag for børn med særlige behov.
- LOS om retskrav på 9 års undervisning til elever, der har haft meget fravær.
- Danske Handicaporganisationer (DH) om undervisningsmiljøvurderinger.
- Institut for Menneskerettigheder om folkeskolens formålsbestemmelse og om kristendoms-kundskab.
- Efterskolerne om en videreudvikling af Optagelse.dk

Disse bemærkninger vil indgå i Undervisningsministeriets videre arbejde med området, herunder vedrørende de punkter i aftalen om et fagligt løft af folkeskolen, som gennemføres administrativt.

I afsnit 2 beskrives de væsentligste bemærkninger til lovforslagene, som fremgår af de indkomne høringssvar, med kommentarer fra Undervisningsministeriet. Afsnittet er opdelt i overensstemmelse med strukturen i de almindelige bemærkninger i lovforslaget.

2. De væsentligste bemærkninger til lovforslaget

2.0. Generelle bemærkninger

Høringsvarene er overvejende positive og bakker op om lovforslagets forskellige initiativer. Høringsparterne har en række mere specifikke forslag til justeringer af lovforslaget samt forslag til, hvordan der fremadrettet kan arbejdes videre med initiativerne.

Det drejer sig bl.a. om følgende høringsparter: KL, Skolelederforeningen, Børne- og Kulturchefforeningen, BUPL, Landssamrådet af PPR-chefer, Danmarks Evalueringsinstitut (EVA), Danske Professionshøjskoler og Efterskoleforeningen.

Landsforeningen af 10. klasseskoler i Danmark har ingen bemærkninger til lovforslaget.

Børne- og Kulturchefforeningen finder det afgørende, at de forskellige elementer i lovforslaget (Fælles Mål, kvalitetsrapporter, elevplaner samt opfølgning på mål for folkeskolen) beskrives, så det fremgår, at der er en klar sammenhæng. Foreningen finder det ligeledes vigtigt, at kvalitetsopfølgningen kan ske så ubureaukratisk som muligt, og at kommunens ansvar for kvalitetsopfølgningen fremstår uanfægtet.

KL finder ikke, at reformens intention om, at der skal arbejdes på en anden måde på alle niveauer i folkeskolen end i dag, er tydeligt i alle dele af lovudkastet. Det gælder bl.a. i forhold til formuleringerne om forenkling af Fælles Mål og udvikling af elevplanen. Lovudkastet giver anledning til bekymring for balancen mellem reformens intention om et klart fokus på få tydelige nationale mål og de mange dokumentationsindsatser, der samtidig lægges op til. KL mener, at der samlet set er for mange dokumentationskrav.

Danmarks Lærerforening (DLF) er generelt negativ over for lovforslaget i sin helhed og anbefaler, at lovforslaget trækkes tilbage, da lovforslaget medfører, at folkeskolens fremtidige styring vil være entydigt fokuseret på det, der relativt enkelt kan måles. Den beskrevne sammenkobling af Fælles Mål, elevplaner, kvalitetsrapporter og reformens resultatmål vil fremme en fragmentering af det enkelte fag og en instrumentel tilgang til undervisningen. Lovudkastet er således udtryk for et styringskompleks, der vil indsnævre og moduliserer undervisningen til ugunst for elevernes personlige udvikling, evne til innovation, nytænkning og dannelse.

DLF anfører endvidere, at man tilsyneladende har tilsidesat både internationale erfaringer og forskning ved udarbejdelse af det foreliggende lovudkast. Lærerforeningen finder det endvidere uacceptabelt, at den Muusmann-rapport fra september 2013, der henvises til i lovbemærkningerne, ikke var alment tilgængelig, da høringsbrevet blev sendt ud.

Dansk Arbejdsgiverforening (DA) peger på, at den seneste PISA-undersøgelse viste, at der er et stort behov for at reformere folkeskolen. De danske resultater er middelmådige. DA ser frem til, at folkeskolereformen vil kunne medvirke til at sikre, at flere elever vil få et fagligt løft. Der skal være fokus på både svage og dygtige elever.

Dansk Industri (DI) finder det fornuftigt med en reform af de Fælles Mål for undervisningen, kvalitetsrapporterne og elevplanerne, så disse bliver mere enkle og brugbare i undervisningen.

Skole og Forældre finder det positivt, at Fælles Mål forenkles og gøres til læringsmål. Organisationen finder, at elevplanen udvandes i en grad, der modvirker reformens mål, samt at kravene til kvalitetsrapporterne reduceres og forringer tilsynet med skolerne markant.

BUPL ønsker, at pædagogerne i højere grad medtænkes i lovforslaget.

Undervisningsministeriet bemærker, at lovforslaget bygger på den politiske aftale om et fagligt løft af folkeskolen, hvorefter det er hensigten, at kommunerne skal have større frihed til at tilrettelægge arbejdet i folkeskolen. Folkeskolen skal i højere grad styres efter få, klare mål og mindre efter regler og procedurekrav. De i nærværende lovforslag foreslåede regler om mål og opfølgning skal således ses i forlængelse af de regelforenklinger og øgede frihedsgrader for kommuner og skoler, der er gennemført med lov nr. 1640 af 26. december 2013. Folkeskolereformen øger samlet set ikke dokumentationskravet for kommunerne. Der sker derimod en afbureaukratisering. Dokumentationskravet ligger samlet set inden for rammerne af den politiske aftale om et fagligt løft af folkeskolen samt regeringens aftale med KL om kommunernes økonomi for 2014. Det er ikke hensigten, at Undervisningsministeriet vil pålægge kommunerne at indsamle en bred mængde nye oplysninger, men blot at allerede tilgængelige oplysninger skal samles og stilles til rådighed på en let tilgængelig måde for bl.a. skolernes ledere. Undervisningsministeriet vil inddrage KL i det videre arbejde med dokumentationskravene.

Med lovforslaget sker der ikke en ændring af de gældende ansvarsforhold i folkeskolen, hvorefter ansvaret for folkeskolen er kommunalbestyrelsens. I de vejledningsmaterialer, som Undervisningsministeriet vil udarbejde til brug for implementering af reformen samt via læringskonsulenternes arbejde m.v., vil Undervisningsministeriet vejlede om sammenhængen mellem de enkelte initiativer (elevplaner, Fælles Mål, kvalitetsrapporter m.v.).

Undervisningsministeriet har præciseret i lovforslagets bemærkninger, at pædagogerne i relevant omfang skal inddrages i det pædagogiske arbejde med elevplaner.

2.1. Forenkling af Fælles Mål

Børne og Kulturchefforeningen finder det vigtigt, at der er en tydelig sammenhæng mellem læringsmålene og de underliggende færdigheds- og vidensmål, samt at lærernes arbejde med målene understøttes af links til forskellige undervisnings- og læringsforløb, der vil kunne anvendes i lærernes forberedelse og evaluering af undervisningsforløb.

KL peger på, at Fælles Mål skal være digitale med tydelige læringsmål for eleverne, at Fælles Mål skal frigøre tid for lærerne, at evaluering og opfølgning bindes til Fælles Mål, at Fælles Mål skal være et nødvendigt ledelsesredskab i opfølgningen på skolens/elevernes faglige resultater, samt at Fælles Mål opleves som en forpligtende forudsætning for lærernes undervisning og som en lettelse for lærerne i forhold til at tilrettelægge og udføre undervisningen.

Skole og Forældre støtter, at Fælles Mål omsættes til læringsmål, så skole-hjem-samarbejdet kan tage mere direkte udgangspunkt i Fælles Mål gennem elevplanerne. Skole og Forældre opfordrer til, at det overvejes, hvordan elevernes opfyldelse af kravene i Fælles Mål kan inddrages mere direkte i evalueringerne af elevernes faglige resultater, fx ved at de nationale test knyttes mere direkte til Fælles Mål. Skole og Forældre finder det endvidere hensigtsmæssigt, at der bliver mulighed for at udtrække statistik fra de kommende digitale elevplaner, så de kan bidrage med indikatorer for elevens faglige progression m.v.

FOA ønsker, at der skal være sammenhæng mellem fagene, elevplanerne og vejledningsmateriale, at det på forskellige niveauer skal involvere lærerne, eleverne og forældrene, samt at systemet skal styres digitalt. FOA foreslår, at der udarbejdes skabeloner for mål i de enkelte fag, så man kan overskue hele elevens skoleforløb.

Undervisningsministeriet bemærker, at de forenklede Fælles Mål skal medføre, at målene understøtter lærernes daglige arbejde med planlægning, gennemførelse og evaluering af undervisningen. De forenklede Fælles Mål og det tilhørende vejledningsmateriale vil blive digitaliseret og skal indgå i vidensportalen. Det fagspecifikke vejledende materiale gøres i højere grad til et dynamisk værktøj, der udfolder målene og it-understøtter undervisningen. Vejledningen kan bl.a. indeholde eksempler på differentierede kompetenceopgaver og evalueringsredskaber tilknyttet bestemte trinmål, eksemplariske undervisningsforløb samt brug af undervisningsmidler (lærermidler og læringsressourcer) m.v.

De mål, der fastsættes for eleverne i elevplanen, skal tage udgangspunkt i de kompetencemål, der er fastsat i Fælles Mål for hvert fag. Elevplanen skal fremover være elektronisk, og det bliver muligt at importere de forenklede Fælles Mål direkte over i elevplanen. De digitale elevplaner vil dermed understøtte sammenhængen mellem Fælles Mål og målene for den enkelte elev.

DI støtter indførelsen af de såkaldte opmærksomhedspunkter. Det bør ikke kun være de svage elever, der identificeres, men også de dygtige elever. Det bør være et særligt fokuspunkt i forbindelse med udviklingen af folkeskolen.

DA finder det vigtigt, at der også er opmærksomhedspunkter for de dygtige elever, så fokus på både de svage og dygtige elever styrkes.

KL finder det vigtigt, at udfordringsmålene gives samme status og ligeværdighed som opmærksomhedspunkterne for at signalere, at der også sættes fokus på de dygtigste elever i folkeskolen. KL ønsker derfor, at udfordringsmålene beskrives i selve lovteksten.

Danske Professionshøjskoler anfører, at definition af kompetenceopgaver og udfordringsmål er uklar.

Undervisningsministeriet bemærker, at der som en del af de forenklede Fælles Mål vil blive fastsat opmærksomhedspunkter. Opmærksomhedspunkterne vil beskrive det forventede beherskelsesniveau af den grundlæggende viden og færdigheder, som er en forudsætning for, at eleven kan få tilstrækkeligt udbytte af den efterfølgende undervisning. Opmærksomhedspunkterne skal medvirke til, at de fagligt svage elever identificeres tidligt med henblik på, at der kan igangsættes den nødvendige indsats for, at eleverne kan få et tilstrækkeligt læringsudbytte af undervisningen. Som supplement til de bindende forenklede Fælles Mål udarbejdes vejledende materiale, der bl.a. vil give eksempler på kompetenceopgaver, som kan hjælpe lærerne i en afklaring af elevernes niveau. Det vejledende materiale vil også give eksempler på udfordringsmål, som kan udfordre de dygtigste elever.

Undervisningsministeriet bemærker, at det fremgår af forslaget til § 10, stk. 5, at undervisningsministeren som en del af det vejledende materiale udsender eksempler på kompetenceopgaver og udfordringsmål. Kompetenceopgaver er opgaver, som vil kunne hjælpe læreren i en afklaring af elevernes niveau. Udfordringsmål er mål, som vil kunne hjælpe lærerne til at

sætte nogle mål for de dygtigste elever, så de ikke bliver umotiverede og skoletrætte, fordi de ikke får tilstrækkelige udfordringer.

KL mener ikke, at reformens mål om, at eleverne i folkeskolen skal blive dygtigere, er adresseret i lovudkastet, men KL forventer, at eksperterne, der formulerer de nye Fælles Mål, tager højde for dette.

Undervisningsministeriet bemærker, at der er lagt som ramme for arbejdet i arbejdsgrupperne for fag, der løber over hele skoleforløbet, at målsætningen om, at eleverne på sigt i 8. klasse skal kunne det, som de i dag kan i 9. klasse, skal indtages som hensyn i formuleringen af de forenkledede Fælles Mål. Dette gælder dansk, engelsk, idræt, kristendomskundskab, matematik og naturfag (natur/teknologi samt de øvrige naturfag). De nævnte fag er netop de fag, som løber over hele skoleforløbet (1.-9.klasse), jf. ovenstående forklaring om, at målsætningen (kun) gælder fag, der løber over hele skoleforløbet. Naturfagene (natur/teknologi i indskoling og mellemtrinnet, og biologi, fysik/kemi og geografi i udskoling) anses her som et samlet fag, der løber over hele skoleforløbet.

KL finder, det er afgørende, at Fælles Mål er et redskab for lærere, ledere, elever og forældre, som indeholder tydelige mål, der kan forstås af hele målgruppen.

Børnerådet opfordrer til, at man i vejledningen til loven beskriver nærmere, hvordan man tænker sig, at elevernes forståelse af målene sikres tilstrækkeligt.

Danmarks Lærerforening (DLF) anbefaler, at det entydigt præciseres, at de centrale Fælles Mål er et professionelt redskab for lærere, ledere og børnehaveklasseledere. Et sådant redskab kan ikke udformes, så det samtidig understøtter forældres og elevers forståelse af undervisningens mål.

DI støtter, at de Fælles Mål bliver evalueret.

Undervisningsministeriet bemærker, at forenkledede Fælles Mål skal medføre, at målene understøtter lærerens daglige arbejde med planlægning, gennemførelse og evaluering af undervisningen. Målene skal samtidig bidrage til, at det er tydeligt for lærere, pædagoger, ledere og forældre, hvilke kompetencer, færdigheder og viden eleven skal tilegne sig. Forenklingen skal endvidere understøtte, at ledere, forældre, herunder forældrerepræsentanter i skolebestyrelsen, og elever kan forstå målene godt nok til at være aktive medspillere i forhold til elevernes læring. Rammen for de forenkledede Fælles Mål imødekommer ovenstående hensyn, og Undervisningsministeriet finder, at det er muligt at udarbejde mål, der både kan bruges som et professionelt redskab for det undervisende personale, og som kan understøtte forældres og elevers forståelse af målene.

Udkast til mål i dansk og matematik er udviklet i samarbejde med forskere og praktikere og afprøves i foråret 2014 i praksis med henblik på at sikre, at målene er et anvendeligt redskab for lærerne, samt at målene kan forstås af forældre og elever. Undervisningsministeriet vil i øvrigt i overensstemmelse med aftalen om et fagligt løft af folkeskolen give Folketinget en redegørelse 5 år efter lovens ikrafttræden om lovens virkning og eventuelle behov for ændringer. De forenkledede Fælles Mål vil indgå i denne redegørelse.

Skolelederforeningen støtter fuldt ud tanken om at forenkle og præcisere Fælles Mål med henblik på at understøtte, at elevernes faglige niveau løbende forbedres. Det er i den foreslåede ordning ambitionen at reducere og forenkle omfanget og antallet af Fælles Mål, men den efterfølgende beskrivelse af vi-

dens-, færdigheds- og kompetencemål samt særlige opmærksomhedspunkter i udvalgte kerneområder i dansk og matematik vækker en vis bekymring for, om denne ambition kan indfries.

Undervisningsministeriet bemærker, at antal og omfang af målene som led i forenklingen af Fælles Mål skal reduceres væsentligt. Der forventes formuleret 16 kompetencemål for dansk for 1.-9. klasse. Det tilsvarende antal kompetencemål for matematik er 12. De forenklede Fælles Mål skal medføre, at målene understøtter lærernes daglige arbejde med planlægning, gennemførelse og evaluering af undervisningen. Der opstilles underliggende færdigheds- og vidensmål. Disse skal understøtte lærerens arbejde med elevens progression.

Skole og Forældre støtter, at forenklingen af Fælles Mål skal gøre målene mere operationelle for både lærerens undervisning og arbejde med at sætte konkrete fremadrettede mål og handling for eleven, lærerne og forældrene.

Danmarks Lærerforening (DLF) advarer imod, at Fælles Mål bliver detaljerede og fragmenterede læringsmål. Alle højtudviklede og højtpræsterende skolesystemer går i den modsatte retning for at sikre, at den enkelte elev udfordres mest muligt. Det er lærerens ansvar at sikre progression og operationalisere målene, således at der undervises i hele fagets genstandsområde og ikke alene i skemaets mål.

Danmarks Håndarbejds lærerforening anfører, at hvis kompetencemålene skal angive nationale mål, er det helt nødvendigt at få fastsat et minimumstimental for alle fag. Danmarks Håndarbejds lærerforening anfører, at en forenkling af målene medfører en risiko for, at målene tages ud af en sammenhæng. Det er vigtigt at bevare bredden i målformuleringerne, så forståelsen og sammenhængen til kultur og samfundsforhold bevares. Endelig finder foreningen, at der er for meget fokus på testning.

Dansklærerforeningen anfører, at de bastante krav om resultatstyring og en dertil knyttet målbarhed af videns-, færdigheds- og kompetencemål vil indsnævre og moduliserer undervisningen til ugunst for elevernes personlige udvikling, evne til innovation, nytænkning og dannelse. Den ensidige fokusering på elevernes personlige læring og dermed individet nedtoner interessen for lærerens undervisning og dermed for fællesskabet.

Danmarks Billedkunstlærerforening er stærkt bekymret for, at færdigheds- og vidensmålene bliver så forenklede, at det praktisk eksperimenterende og reflekterende aspekt i faget forsvinder helt ud af Fælles Mål.

FOA udtrykker bekymring for, at et øget fokus på kompetencemål bl.a. vil komme til at skygge for demokrati, dannelsesmål, den alsidige udvikling samt skolens arbejde med trivsel.

Undervisningsministeriet bemærker, at Fælles Mål som led i forenklingen af Fælles Mål ændres fra mål for undervisningen til fremover at være læringsmål. De forenklede Fælles Mål tager således stadig udgangspunkt i fagenes indhold, som det fremgår af Fælles Mål 2009. Det følger således ikke af rammen for forenklingen af Fælles Mål, at dannelsesaspektet nedtones i folkeskolen. Det bemærkes i den forbindelse, at det som led i forenklingen af Fælles Mål skal tydeliggøres, hvordan innovation og entreprenørskab indgår i fagene.

Det vejledende materiale om elevernes alsidige udvikling fastholdes med mindre justeringer på baggrund af præciseringen og forenklingen af Fælles Mål. Som led i det understøttende materiale til forenkling af Fælles Mål udarbejdes eksempler på, hvordan skoler og kommuner kan arbejde med elevernes alsidige udvikling

Spørgsmålet om henholdsvis minimumstimetal og vejledende timetal for de enkelte fag er ikke en del af nærværende lovforslag, men indgik i det lovforslag, som er vedtaget som lov nr. 1640 af 26. december 2013.

DI foreslår, at det enten i de Fælles Mål eller i det vejledende materiale bliver indskrevet, hvordan lærerne kan inkorporere international forståelse og skole-virksomheds-samarbejde i deres undervisning. DI ønsker, at der ikke skabes en for skarp opdeling mellem den understøttende undervisning og normalundervisningen.

Danske Professionshøjskoler påpeger, at det internationale perspektiv ser ud til at ville forsvinde som tværgående element i alle fag, ligesom faghæftet skal ophæves. Danske Professionshøjskoler anbefaler, at det internationale perspektiv indskrives tydeligt i folkeskolens fag.

Undervisningsministeriet bemærker, at internationalisering fremover fortsat vil være en integreret del af fagene. Dette ændres ikke som følge af arbejdet med forenkling af Fælles Mål. Derudover skærpes internationalisering i samfundsfag og fremmedsprogene. Endvidere fremrykkes engelsk til 1. klasse og andet fremmedsprog til 5. klasse, da internationalisering og børnenes tidlige udsyn medfører øgede krav til sprogkunderskaber.

Hertil kommer, at der uden for reformen af folkeskolen etableres et mindre korps af internationale vejledere i Undervisningsministeriet, der vil have fokus på global undervisning. De internationale vejledere skal hovedsageligt understøtte skolenes arbejde med udviklingslandenes særlige udfordringer og det internationale udviklings samarbejde.

Se nærmere beskrivelse af rammerne om folkeskolens fremtidige arbejde med internationalisering i undervisningsministeriets besvarelse af 16. december 2013 på spørgsmål 50 fra Børne- og Undervisningsudvalget (Alm. del).

Danmarks Fysik- og Kemilærerforening undrer sig meget over, at det er foreslået at skifte "natur/teknik" ud med "natur og teknologi". Foreningen undrer sig også over begrundelsen herfor, da foreningen på ingen måde opfatter den nuværende beskrivelse som teknologi. Foreningen stiller sig desuden uforstående over for, at fagets indhold ikke længere skal beskrives som ét fag (natur/teknik), men som to sidestillede områder, idet der i lovudkastet står "og" mellem områderne. Hvis faget skal skifte navn, foreslår foreningen, at det skifter navn til "naturfag" og defineres ud fra de klassiske naturfag i 7., 8. og 9. klasse.

Undervisningsministeriet bemærker, at navneændringen bygger på en anbefaling fra arbejdsgruppen i natur/teknik. Arbejdsgruppen begrundede sin anbefaling med, at de nuværende Fælles Mål i natur/teknik i højere grad afspejler teknologi end det mere snævre begreb teknik.

For at undgå tvivl om, at fagets navn afspejler, at der er tale om ét fag, foretages der en ændring af navnet til natur/teknologi, i lovforslagets § 1, nr. 1.

Danske Professionshøjskoler anfører, at læseplaner er rettet mod indhold og ikke mod elevernes udvikling, hvorfor ordet "eleverne" foreslås fjernet fra den foreslåede bestemmelse i § 10, stk. 3, 1. pkt. Begreberne "kompetenceopgaver" og "udfordringsmål" i den foreslåede bestemmelse i § 10, stk. 5, findes ikke klare og entydige.

Undervisningsministeriet bemærker, at den foreslåede ændring af § 10, stk. 3, 1. pkt., justeres, så det kommer til at fremgå, at skolernes læseplaner skal beskrive den progression i indholdet i undervisningen, der leder frem mod kompetencemålet. Det fremgår af lovforslagets bemærkninger, at kompetenceopgaver er opgaver, som vil kunne hjælpe lærerne i en afklaring af elevernes niveau. Udfordringsmål er mål, som vil kunne hjælpe lærerne til at sætte nogle mål for de dygtigste elever, så de ikke bliver umotiverede og skoletrætte, fordi de ikke får tilstrækkelige udfordringer. Kompetenceopgaver og udfordringsmål vil indgå i Undervisningsministeriets vejledende materiale, som vil skabe større klarhed over begreberne.

KL anfører, at det er nødvendigt at se børn og unges læring og udvikling i et sammenhængende 0-18 års perspektiv. Som lovudkastet ser ud nu, er det meget vanskeligt at vurdere, hvordan der præcist skal arbejdes med mål og opmærksomhedspunkter for børnehaveklassen og 10. klasse.

Undervisningsministeriet bemærker, at det fremgår af lovforslagets § 1, nr. 11 og nr. 16 (nu nr. 19) og bemærkningerne hertil, at reglerne for mål for børnehaveklassen og 10. klasse konsekvensrettes, så der også for disse klassetrin vil blive fastsat kompetencemål og underliggende færdigheds- og vidensmål og opmærksomhedspunkter. Der skal på disse klassetrin selvfølgelig arbejdes med mål og opmærksomhedspunkter på samme måde som på de øvrige klassetrin. De nye Fælles Mål for 10. klasse træder dog først i kraft den 1. august 2015. De gældende Fælles Mål for 10. klasser gælder indtil da.

Børnehaveklasseforeningen anfører, at en forenkling af Fælles Mål for børnehaveklassen er kærkommen. Det foreslås, at der i færdigheds- og vidensmålene for kompetenceområdet Sprog fokuseres på læseforståelsen. Foreningen glæder sig over, at legen fortsat skal være det bærende element for undervisningen af elever i børnehaveklassen.

FOA foreslår for så vidt angår børnehaveklassens kompetenceområder, at kompetenceområdet Naturfaglige fænomener kaldes Natur og naturfaglige fænomener, at Kreative og musiske udtryksformer kaldes Håndværk, kreative og musiske udtryksformer, og at Engagement og fællesskab kaldes Samarbejde, engagement og fællesskab.

Team Danmark opfordrer til, at der anvendes betegnelsen Krop og motorik for kompetenceområdet Krop og bevægelse i børnehaveklassen.

Undervisningsministeriet bemærker, at de foreslåede ændringer i navnene på børnehaveklassens seks kompetenceområder fortsat overordnet set sikrer en god sammenhæng og kontinuitet til dagtilbudslovens seks læreplanstemaer.

Undervisningsministeriet bemærker følgende om forslag til at ændre af børnehaveklassens kompetenceområder:

- Forslaget om at bibeholde begrebet natur i kompetenceområdet Naturfaglige fænomener afvises, da begrebet naturfaglige fænomener er et overbegreb for natur, som fastholdes til det reducerede kompetenceområde.
- Forslaget om, at kompetenceområdet Kreative og musiske udtryksformer ændres til Håndværk, kreative og musiske udtryksformer, afvises, da der fokuseres på at bevare sammenhængen til dagtilbuds lærerplanstemaer og ikke yderligere til den fagopdelte undervisning med Håndværk og design.

- Forslaget om at tilføje samarbejde til kompetenceområdet Engagement og fællesskab afvises, da samarbejde ligger under begrebet fællesskab, og da der ikke ønskes en unødigt lang titel.
- Begrebet bevægelse er et overbegreb for motorik, da kompetenceområdet Krop og bevægelse indeholder mere end blot grov- og finmotorik. Begrebet skal også gerne signalere, at det omhandler bevægelse på skolens område og i trafikken (færdselsregler) samt mere end blot at bruge kroppen motorisk, men også kunne lege alsidigt. Det sidstnævnte er meget vigtigt. Derfor fastholdes navnet Krop og bevægelse.

Efterskoleforeningen går ud fra, at der for så vidt angår ændringerne af lov om folkehøjskoler, efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler (frie kostskoler) udelukkende er tale om rettelser af eksempelvis prøvebetegnelserne, og at der ikke er tale om væsentlige indholdsmæssige ændringer.

Undervisningsministeriet bemærker, at de foreslåede ændringer i lov om folkehøjskoler, efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler (frie kostskoler) alene er konsekvensændringer som følge af, at trin- og slutmål ændres til kompetencemål og videns- og færdighedsmål.

Dansk Friskoleforening og Lilleskolerne opfatter kompetencemålene i børnehaveklassen som mål, der ikke nødvendigvis skal indgå i tilrettelæggelsen af børnehaveklasseforløbet på en fri grundskole. Foreningerne finder, at kompetencemålene skal indgå i beskrivelsen af delmålene for den første del af skoleforløbet på den fri grundskole, men ikke specifikt for børnehaveklassen. Foreningerne opfordrer til, at foreningerne inddrages i en senere drøftelse af de forenklede Fælles Måls betydning for de frie grundskolers egne beskrivelser af del- og slutmål.

Undervisningsministeriet bemærker, at de frie grundskoler kan vælge at følge Fælles Mål, helt eller delvist. Hvis de ønsker at formulere egne mål for undervisningen, så er det muligt fx for delmål i børnehavneklassen. Undervisningsministeriet vil være imødekommende, hvis foreningerne senere ønsker en drøftelse af de frie grundskolers egne mål og planer.

Danske Handicaporganisationer efterlyser retningslinjer for, hvordan man kan arbejde med Fælles Mål på specialskoler og i specialklasser.

Børnerådet efterlyser, at loven forholder sig til de udfordringer, børn med særlige behov kan have i forhold til at opnå de opstillede kompetence- og vidensmål.

Undervisningsministeriet bemærker, at der med lovforslaget ikke foretages ændringer af folkeskolelovens regler om specialundervisning. Folkeskoleloven omfatter alle elever i folkeskolen, herunder også elever, der modtager specialundervisning. Undervisning i folkeskolens fag og fagområder skal fortsat tilrettelægges under særlig hensyntagen til elevernes indlæringsmæssige forudsætninger. Undervisningen skal som udgangspunkt gives på det klassetrin, der svarer til klassens alderstrin. Der kan ske undtagelse herfra, idet specialundervisningen kan gives på andre klassetrin end det alderssvarende, således at eleverne får undervisning på et lavere klassetrin end det klassetrin, der svarer til deres skolealder. Har en elev usædvanligt store vanskeligheder i et fag, således at det ikke skønnes hensigtsmæssigt at give eleven specialundervisning i faget, kan eleven med forældrenes samtykke fritages for undervisning i dette fag, dog ikke for så vidt angår dansk og matematik.

Danmarks Matematiklærerforening anerkender, at der er behov for en forenkling af Fælles Mål med fokus på faglighed, differentiering og inklusion. Foreningen er dog betænkelig ved, at alle fag skal kun-

ne rummes i en fælles skabelon. Det anbefales, at OECD's kompetencebegreb ikke udelukker, at der fortsat kan arbejdes med de otte matematikkompetencer.

Undervisningsministeriet bemærker, at folkeskolens kerneopgave efter folkeskolens formålsparagraf er at give eleverne kundskaber og færdigheder. Det ændrer forslaget om forenklingen af de Fælles Mål ikke på.

Undervisningsministeriet bemærker, at det fremgår af den politisk vedtagne ramme for præciseringen og forenklingen af Fælles Mål, at målene bygger på Den danske Kvalifikationsramme for Livslang Læring. Kvalifikationsrammen skelner mellem viden, færdigheder og kompetencer. Viden omfatter faktisk viden, teoretisk og begrebslig viden, procedure- eller principviden og praksisviden. Færdigheder omfatter brug af tilegnet viden og knowhow til udførelse af opgaver og opgaveløsning. Kompetencer omfatter brug af viden og færdigheder (personligt, socialt og metodisk), herunder kompetencen til at kunne reflektere over viden og færdigheder.

De forenkledede Fælles Mål tilstræbes mest muligt ensartede på tværs af fagene, uden at fagenes indhold devalueres. Den danske Kvalifikationsramme for Livslang Læring udelukker ikke, at de matematiske kompetencer fortsat indtager en central rolle i matematik.

EVA peger på, at hovedudfordringen for arbejdet med Fælles Mål er, at hverken skoleledere eller lærere ser arbejdet med læringsmål som afgørende for kvaliteten i undervisningen. Der er efter EVA's opfattelse behov for, at det tydeliggøres for alle parter i og omkring skolen, at læringsmål for eleverne har afgørende betydning for deres læringsmuligheder og læring.

KL anfører, at det er uheldigt, at de nye Fælles Mål først er færdige ved skoleårets start og opfordrer til, at der sættes turbo på udarbejdelsen af målene for dansk og matematik, så de er færdige til maj 2014. Det anføres endvidere, at det vil være hensigtsmæssigt med åbenhed omkring afprøvning af målene, så kommuner og skoler hurtigst muligt kan få indsigt i den nye ramme for arbejdet med læring.

Danmarks Lærerforening (DLF) anfører, at den procedure, der er lagt for udarbejdelsen af målene, ikke giver lærerne og børnehaveklasselederne nogen mulighed for at blive indført i målene og arbejde med dem inden skolestart, hvor de efter planen skal træde i kraft. Foreningen anbefaler, at der skabes en åben proces om udarbejdelsen af målene, og at ikrafttræden af målene først sker, når lærerne har haft reel mulighed for at inddrage målene i planlægningen af undervisningen.

Skolelederforeningen anfører, at de mange underliggende mål stiller store krav til den teknologiske understøttelse af arbejdet med Fælles Mål, og det er foreningens indtryk, at denne understøttelse ikke vil være til rådighed for skolerne, hverken når skoleåret skal planlægges, eller når det starter. Dette opfatter Skolelederforeningen som en stor ulempe i forhold til en succesfuld implementering af folkeskolereformens intentioner vedrørende målstyret læring.

Danmarks Lærerforening (DLF) anfører, at en ændring af Fælles Mål uden en plan for implementering og kompetenceløft ikke giver nogen mening. Der peges i den forbindelse på Danmarks Evalueringsinstituts undersøgelse af Fælles Mål.

Tysklærerforeningen ser gerne lovforslaget gennemført, men mener, at tidsrammen for implementering er alt for kort. Foreningen finder det særdeles betænkeligt, at lærerne har utrolig kort tid til at sætte sig ind i de nye forenkledede mål og forberede sig på at styrke fokus på elevernes faglige præstationer.

Danske Professionshøjskoler anfører, at der bliver behov for en massiv understøttelse af implementering, hvis de nye Fælles Mål skal udgøre det forenkledede styringsredskab, som det er tiltænkt. Det anføres endvidere, at ændringen af fokus fra indhold til elevernes læring medfører behov for øget fokus på pædagogisk ledelse og støtte til en pædagogisk udviklingsproces.

Børne- og Kulturchefforeningen finder det sene offentliggørelsestidspunkt for de forenkledede Fælles Mål kritisabelt og opfordrer til, at der offentliggøres foreløbige eksempler i løbet af foråret 2014.

Undervisningsministeriet er enig i bemærkningerne om vigtigheden af en åben og inddragende proces. De forenkledede Fælles Mål afprøves i foråret 2014 i praksis, før de træder i kraft til skolestart 2014/15.

Undervisningsministeriet har nedsat en arbejdsgruppe for hvert af folkeskolens fag og obligatoriske emner, der har til opgave at udarbejde de nye forenkledede mål. Arbejdsgrupperne for dansk og matematik blev nedsat i august 2013 og fungerer som frontløbere, hvis erfaring de andre arbejdsgrupper kan trække på i processen med at forenkles Fælles Mål. De øvrige arbejdsgrupper for folkeskolens resterende obligatoriske fag er nedsat i oktober 2013. Arbejdet er underlagt en stram tidsplan, hvilket betyder, at målene først kan offentliggøres umiddelbart før skolestart 2014/15.

Undervisningsministeriet anerkender, at tidsplanen medfører, at målene først foreligger umiddelbart før skoleårets begyndelse. Dette kan besværliggøre kommuners og skolars inddragelse af de nye mål i den indledende årsplanlægning for skoleårets begyndelse. Det skal dog understreges, at forenkledede Fælles Mål ikke som udgangspunkt ændrer indholdet af fag og emner, hvorfor kommuner og skoler har mulighed for at foretage den indledende årsplanlægning af undervisningen af næste skoleår på baggrund af indholdet af Fælles Mål 2009.

For at imødekomme hensynet til kommuner og skolars forberedelse på de nye mål vil ministeriet gøre anvendelsen af de forenkledede Fælles Mål frivillig for skolerne i skoleåret 2014/15. Det foreløbige udkast til Fælles Mål i dansk og matematik gøres i øvrigt tilgængeligt allerede i foråret 2014. Derved får skoler og kommuner bedre tid til den fornødne implementerings- og opkvalificeringsindsats af lærere og ledere.

Med folkeskolereformen fremrykkes engelsk til 1. klasse, 2. fremmedsprog til 5. klasse og 3. fremmedsprog (valgfag) til 7. klasse. Endvidere er der mulighed for at udbyde de nye fag medier, håndværk og design samt madkundskab fra skoleåret 2014/15. For disse fag vil de forenkledede Fælles Mål finde anvendelse allerede fra skoleåret 2014/15 på de nævnte klassetrin.

Undervisningsministeriet er enig i bemærkningerne om, at det er vigtigt at ruste skolerne til at arbejde med læringsmål, og Undervisningsministeriet vil derfor i foråret 2014 gennemføre målrettede formidlingsinitiativer for kommuner, ledere, lærere, pædagoger, forældre, elever og forlag hvor metodikken for de forenkledede Fælles Mål og foreløbige eksemplarer præsenteres. Dette følges op med en lanceringskampagne og understøttende aktiviteter i forbindelse med lanceringen af forenkledede Fælles Mål ved skolestart 2014 samt løbende rådgivning i skoleåret 2014/15 fra læringskonsulentkorpsset.

Målene offentliggøres til skolestart 2014/15 på EMU'en. Der lanceres endvidere en dynamisk vidensportal i efteråret 2014.

Tysklærerforeningen har anført, at Undervisningsministeriet med indførelsen af læringskonsulenter har afskaffet fagkonsulentfunktionen for faget tysk, hvorved faget pt. står uden faglig rådgivning.

Undervisningsministeriet bemærker, at de hidtidige fagkonsulenter løbende erstattes af læringskonsulenter. Der vil således også fremover være faglig rådgivning i faget tysk.

2.2. En samlet elevplan med fokus på læringsmål

Børne- og Kulturchefforeningen finder det afgørende, at elevplanen bliver dynamisk og fremadrettet i stedet for statusbeskrivende.

DI støtter, at målene skal kunne evalueres, og at elevplanen skal indeholde en opfølgingsdel.

Landssammenrådet af PPR-chefer anfører, at elevplanen som et kontinuerligt, dynamisk dokument med konkrete, fremadrettede mål vil være til gavn for den gruppe af børn og unge, der har specialpædagogiske undervisningsbehov.

EVA bemærker, at initiativerne i lovforslaget styrker den fremadrettede anvendelse af elevplanen.

KL mener, at det bør fremgå af lovteksten, at elevplanen skal danne grundlag for dialog om elevens progression.

Institut for Menneskerettigheder anbefaler, at det i lovforslagets bemærkninger præciseres, at der i forbindelse med udarbejdelse af elevplaner sker en inddragelse af ligestillingsperspektivet.

Skole og Forældre er meget glade for elevplaner og mener ikke, at de evalueringer under udfordringsretten, som blandt andet lægges til grund for lovforslagets udarbejdelse, er dækkende, når det påstås, at forældrene generelt er tilfredse med færre og mindre dækkende elevplaner. Foreningen mener, at det skal præciseres i selve lovteksten, at lovens krav til elevplaner er minimumskrav. Endelig ønsker Skole og Forældre, at der skal stilles krav om at fastholde regelmæssige elevplaner, hvilket vil sige to gange årligt.

Skolelederforeningen mener, der er behov for yderligere præcisering af elevplanernes primære formål som enten planlægningsredskab for lærerne, dialogværktøj i skole-hjem-samarbejdet, evalueringsredskab i forhold til målopfyldelse eller støtte og motivation for den enkelte elev.

Undervisningsministeriet bemærker, at der med den politiske aftale om et fagligt løft af folkeskolen og dermed lovudkastet er lagt op til, at elevplanen skal understøtte systematisk, løbende evaluering, opfølgning og forbedring af alle elevers udbytte af undervisningen. Det fremgår endvidere, at elevplanen skal understøtte en professionel og åben dialog om elevernes faglige niveau og alsidige udvikling mellem elev, lærere og forældre.

Endelig skal det bemærkes, at lovforslagets krav til indhold er minimumskrav, som ikke udelukker inddragelse af fag på andre klassetrin end de i lovtæksten nævnte eller andre aspekter i øvrigt. Dette er præciseret i lovforslagets bemærkninger. For en ordens skyld skal det også bemærkes, at der efter de gældende regler om elevplaner alene er krav om, at elevplanen skal udleveres til forældrene mindst én gang om året.

Danske Skoleelever mener, man bør afskaffe elevplanerne og i stedet fokusere på den enkelte elevs målsætninger. Organisationen mener ikke, elevplanen er fyldestgørende for den evaluering, der skal til, hvis en elev skal forbedre sit faglige standpunkt.

Undervisningsministeriet bemærker, at hensigten med lovforslaget er at øge fokus på målsætning for den enkelte elevs læring. Elevplanen er ikke eneste redskab til evaluering af elever.

Danmarks Lærerforening (DLF) stiller sig uforstående over for bemærkningerne om, at lærernes arbejdsbyrde med lovforslaget vil blive reduceret. Foreningen mener derimod, at udarbejdelsen af individuelle skriftlige mål for alle elever vil medføre en betydeligt øget arbejdsbyrde for lærerne og stiller sig uforstående over for det økonomiske potentiale, som ifølge lovforslagets bemærkninger kan frigøres som følge af folkeskolereformens afbureaukratiseringsinitiativer.

KL mener, at koblingen mellem Fælles Mål og elevplaner skal frigøre tid til lærerne.

Undervisningsministeriet bemærker, at de nye elevplaner frigiver tid til lærerne både ved, at antallet af fag, der skal omtales i elevplanerne, reduceres væsentligt, men også ved, at Undervisningsministeriet udarbejder vejledende materiale med eksempler på elevplaner, der baserer sig på erfaringer fra skoler, der har udviklet gode eksempler på elevplaner. Med lovforslaget vil der således blive tale om en reduktion i omfanget af elevplaner, idet ikke alle fag fremover skal omfattes på alle klassetrin. Fremover vil der kun være krav om, at der skal ske omtale af fagene i elevplanen i de skoleår, som er angivet i loven, og det er væsentligt færre gange end i dag. Hertil kommer, at koblingen til de nye forenklede Fælles Mål betyder, at målene kan danne udgangspunkt for opstillingen af læringsmål for eleverne og dermed forenkle arbejdet.

Danmarks Lærerforening (DLF) mener, det er uacceptabelt, at den Muusmann-rapport fra september 2013, der henvises til i lovbemærkningerne, ikke var alment tilgængelig, da høringsbrevet blev sendt ud.

Undervisningsministeriet bemærker, at Muusmanns rapport "Erfaringer med elevplaner" er blevet udleveret ved anmodning herom og er blevet offentliggjort på ministeriets hjemmeside ti dage før høringsfristens udløb.

Børne- og Kulturchefforeningen bakker op om forslaget om sammensmeltning af elevplanen og elev- og uddannelsesplanen.

DI finder det fornuftligt, at det i forslaget fremhæves, at elevplanerne skal give et bedre grundlag for at vurdere elevens uddannelsesparathed allerede fra 8. klasse.

DA finder det vigtigt, at problemer i forhold til uddannelsesparathed identificeres på et tidspunkt, hvor det stadig er muligt at tage initiativer, så flere elever bliver uddannelsesparate med udgangen af 9. klasse.

LOS – de private sociale tilbud foreslår, at man allerede i forbindelse med afklaring af videre uddannelse i 8. og 9. klasse overvejer, hvilke forudsætninger eleven mangler for at kunne gennemføre den ønskede uddannelse, herunder hvorvidt eleven har behov for et 10. og 11. skoleår.

Danmarks Lærerforening (DLF) kan ikke støtte, at der via elevplanerne skal være et øget fokus på uddannelsesparathed allerede i 8. klasse.

Skole og Forældre ønsker, at der også i 9. klasse stilles krav om, at elevplanen indeholder mål for elevens læring i hvert fag.

Undervisningsministeriet bemærker, at det fremgår af lovforslaget, at elevplanen for elever på 8. og 9. klasstrin ud over at være en elevplan i højere grad skal anvendes som en egentlig uddannelsesplan til brug for afklaring af videre uddannelse. Elevplanen skal på disse klasstrin indeholde oplysninger om, hvilke mål eleven har for sin uddannelse efter grundskolen eller efter 10. klasstrin samt om den besluttede opfølgning på disse. Overvejelser vedrørende elevens eventuelle behov for et 10. skoleår eller andet er omfattet heraf.

Undervisningsministeriet bemærker endvidere, at hvis det ud fra en helhedsvurdering af en elev i 9. klasse anses for væsentligt, kan elevplanen med henblik på at formulere mål for elevens faglige udvikling og videre uddannelse omfatte individuelle mål og status for elevens læring samt en beskrivelse af, hvordan der skal følges op i et eller flere fag.

KL mener, at lovforslaget mangler præcisering af koblingen mellem elevplan og uddannelsesplan. KL mener i den forbindelse, det er vigtigt, at ansvars- og kompetencefordelingen mellem elevens UU-vejleder og lærere tydeliggøres i bekendtgørelsen.

DI mener, at man ved indgangen til 10. klasse bør udarbejde en konkret plan for, hvad der skal til for at løfte den enkelte elevs niveau, så vedkommende er klar til en ungdomsuddannelse.

DA har samme holdning.

Undervisningsministeriet bemærker, at skolen har ansvaret for elevplanen. Ansvar for uddannelsesplanen vil indgå i udmøntningen af det kommende forslag til ændring af lov om vejledning om uddannelse og erhverv samt pligt til uddannelse, beskæftigelse mv. Lovforslaget vil være en udmøntning af det udspil om fokuseret vejledning som indgår i regeringens udspil Faglært til fremtiden, som der pt. pågår forhandlinger om. Hvad der nærmere skal indgå af oplysninger i uddannelsesplanen, herunder dokumentation af specialpædagogiske behov, vil også indgå i de kommende overvejelser om udmøntning af lovforslag på vejledningsområdet.

UU Danmark understreger vigtigheden af, at de dele af elevplanen, som skal indgå i uddannelsesplanen og i arbejdet med elevens uddannelsesparathed, fortsat skal kunne videregives til Ungdommens Uddannelsesvejledning. Ligeledes understreges vigtigheden af, at den del af elevplanen, der vedrører vejledning og afklaring af uddannelsesønsker, fortsat kan udskilles og videregives til den udbyder af 10. klasse eller den ungdomsuddannelsesinstitution, som eleven søger optagelse på efter 9. eller 10. klasse.

KL mener, at de oplysninger, der samles i de kommende elevplaner, skal kunne overføres effektivt til ungdomsuddannelsesinstitutionen.

Undervisningsministeriet bemærker, at det fremgår af lovforslagets bemærkninger, at dette fortsat bliver muligt.

Børnerådet ønsker, at elevplaner også skal kunne indeholde kvalitative input, da det især er vigtigt i forbindelse med beskrivelse og målopstilling af elever med særlige behov. Børnerådet mener ikke, at lovforslaget tager højde for specialområdet, idet de skitserede krav til indhold ikke er lige så uddybende og detaljerede, som det kendes fra elevplaner på specialområdet.

KL mener, at elevplanen bør omfatte dokumentation af specialpædagogiske behov med henblik på at overveje fastsættelse af støtte til elever med særlige behov.

Undervisningsministeriet bemærker, at lovforslagets krav til indhold i elevplanen er minimumskrav, som ikke udelukker inddragelse af andre eller mere dybdegående kvantitative eller kvalitative mål og vurderinger. Dette præciseres i bemærkningerne til lovforslaget, jf. foran. Det vil således være muligt at udvikle elevplaner med en kombination af tidsbesparende afkrydsninger og kvalitative input, i det omfang den enkelte lærer mener, det giver mening i forhold til den enkelte elev og under hensyntagen til kravet om, at en elevplan altid skal indeholde både læringsmål, statusdel og en opfølgingsdel.

Skolelederforeningen anbefaler, at folkeskolelovens § 13 b, stk. 2, udvides med et krav om, at der skal udarbejdes elevplaner for elevens alsidige udvikling og trivsel.

Danske Handicaporganisationer opfordrer til, at det gøres til et krav at inddrage sociale samt personlige trivsels- og udviklingselementer i arbejdet med elevplanen.

Undervisningsministeriet bemærker, at det er præciseret i lovforslagets bemærkninger, at der ud over de anførte minimumskrav til indhold i elevplanen vedrørende elevens faglige udvikling også er mulighed for, at andre dele af elevens udvikling kan indgå, eksempelvis elevens alsidige, personlige og sociale udvikling samt elevens trivsel.

Professionshøjskolerne mener, det er relevant at reducere antallet af fag, der skal indgå, samt at øge fokus på de fremadrettede mål frem for den aktuelle status.

Skole og Forældre mener, at de naturvidenskabelige og kreative/praktiske fags status forringes med lovforslaget, idet der ikke udarbejdes elevplaner i disse fag i et tilstrækkeligt omfang i forhold til det antal skoleår, eleverne har de enkelte fag. Skole og Forældre mener endvidere, at lovforslaget udvander kravet om elevplaner i alle fag hvert år i et omfang, der er uacceptabelt og modvirker reformens mål.

Børne- og Kulturchefforeningen mener, at der med kravet om, at forenklingen indebærer rapportering i bestemte fag på bestemte klassetrin, er en risiko for, at elevplanen ikke skaber sammenhæng med den løbende evaluering, men mere bliver en statusbeskrivelse. BKF ser hellere en digital forenkling, som muliggør en løbende tilbagemelding til elev og forældre.

Danske Handicaporganisationer fremhæver, at de foreslåede rammer for, på hvilke klassetrin fagene skal indgå i elevplanen, ikke vil være relevante for en gruppe elever med handicap, hvis niveau i nogle fag ikke er alderssvarende.

Danske Skoleeleverbemærker, at man ved at udtage nogle fag fra elevplanen udvander et i forvejen utilstrækkeligt værktøj.

Danmarks Lærerforening (DLF) kan ikke støtte, at der fastlægges centrale bestemmelser om, hvilke fag der skal indgå i elevplanen på de enkelte klassetrin. Foreningen finder det bekymrende, at lovforslaget bygger på en forestilling om, at nogle fag er vigtigere end andre. Danmarks Lærerforening mener, at elevplanen også for 8. og 9. klassetrin bør bygge på en samlet vurdering af alle aspekter af elevens udbytte af undervisningen. En afklaring af videre uddannelse på 8. og 9. klassetrin er alene et delmål på disse klassetrin. Foreningen anbefaler, at rammer for indhold og udformning af elevplanen fastlægges på den enkelte skole.

DI mener ikke, det er tilstrækkeligt, at natur/teknik kun skal indgå i elevplanerne på 4. og 6. klassetrin og foreslår, at natur/teknik skal indgå i elevplanerne på 3.-6. klassetrin, og geografi, biologi og fysik/kemi skal indgå på 7. og 8. klassetrin.

KL mener, at bemærkningerne i lovforslaget efterlader et diffust indtryk af, at 9. klasse alene skal bruges til at forberede den kommende 9. klasseprøve og foreslår, at bemærkningerne omformuleres.

Danmarks Billedkunstlærere mener, at faget billedkunst nedprioriteres. Foreningen foreslår derfor, at faget medtages i 2. klasse.

Danmarks Håndarbejds lærerforening mener, at det er problematisk, at nogle fag har elevplan hvert år, andre hvert andet år og endelig nogle kun en gang i skoleforløbet.

Undervisningsministeriet bemærker, at der er tale om en forenkling i forhold til den nuværende ordning hvor der i dag stilles krav om, at alle fag skal indgå i elevplanen på alle klassetrin. Undervisningsministeriet bemærker også, at lovforslagets krav til indhold er minimumskrav, som ikke udelukker, at den enkelte skoleleder eller lærer – inden for de af kommunalbestyrelsen fastsatte mål og rammer og skolebestyrelsens principper – bestemmer, at elevplanen kan indeholde andre og flere oplysninger end de i loven nævnte.

KL mener, at der i lovforslaget udestår en række præciseringer især vedrørende elever i børnehaveklassen og 9. og 10. klasse.

Undervisningsministeriet bemærker, at loven med de foreslåede ændringer vil regulere, hvilke fag der skal indgå i elevplanen på hvilke klassetrin fra børnehaveklassen til 9. klasse. Det fremgår både af lovteksten og af bemærkningerne til lovforslaget, at elevplaner for elever i børnehaveklassen skal omfatte kompetencemålet for dette klassetrin. For så vidt angår elevplanen i 9. klasse fremgår det af lovforslagets bemærkninger, at der for elever i 9. klasse alene stilles krav om, at elevplanen skal indeholde elementer relateret til afklaring af uddannelsesvalg. Hvis det ud fra en helhedsvurdering af eleven anses for væsentligt, kan elevplanen herudover indeholde individuelle mål og status for elevens læring samt en beskrivelse af, hvordan der skal følges op herpå i et eller flere fag. Endvidere fremgår det af bemærkningerne, at der i 10. klasse fortsat alene vil være en uddannelsesplan som det samlede værktøj for dette skoleår. Kravet om, at der skal være en uddannelsesplan i 10. klasse, fremgår af folkeskolelovens § 19 c, stk. 6. Krav til indholdet er reguleret i vejledningsloven, hvorefter undervisningsministeren fastsætter nærmere regler om uddannelsesplanen i 10. klasse.

KL inddrages også fremadrettet i dialogen om de fremtidige elevplaner.

Danmarks Lærerforening (DLF) mener, at den beskrevne sammenkobling af Fælles Mål, elevplaner og kvalitetsrapporter vil fremme en fragmentering af det enkelte fag og en instrumentel tilgang til undervisningen.

Undervisningsministeriet bemærker, at det netop er hensigten med lovforslaget, at Fælles Mål skal danne grundlag for lærernes arbejde med at fastlægge læringsmål for eleverne og dermed sikre sammenhæng mellem lærerens undervisning og de konkrete mål for den enkelte elevs læring. Der stilles fortsat i folkeskolelovens § 13 krav til læreren om en løbende evaluering af elevens udbytte af undervisningen. Evalueringen skal danne grundlag for vejledning af den enkelte elev og for undervisningens videre planlægning.

Skolelederforeningen opfordrer til, at ordet "udleveres" i forbindelse med elevplanen ændres for at understøtte forståelsen af, at elevplanen bliver digital.

KL mener ligeledes, at formuleringen er gammeldags.

Undervisningsministeriet bemærker, at der foretages en ændring i lovforslaget, så det fremgår, at elevplanen gøres digitalt tilgængelig for forældrene og skal opdateres mindst en gang hvert skoleår.

KL mener, at koblingen mellem Fælles Mål og elevplaner indholdsmæssigt og digitalt skal være motive- rende og let tilgængelig for både elever, lærere og forældre. KL er enig i, at elevplanen skal være digital og noterer sig, at digitaliseringen kan betyde merudgifter for kommunerne.

Regeringen finder, at kravet om, at elevplanen skal være digital, holder sig inden for den politiske aftale om et fagligt løft af folkeskolen samt regeringens aftale med KL om kommunernes økonomi for 2014. Undervisningsministeriet vil inddrage KL i arbejdet med en ny bekendtgørelse med de nærmere krav til digitale løsninger for elevplanerne.

Børne- og Kulturchefforeningen ønsker, at der gennem en digital løsning skabes en enkel og klar sammenhæng mellem forenklede Fælles Mål, elevplan og kvalitetsrapport.

Danske Handicaporganisationer opfordrer til, at deres medlemsorganisationer inddrages i udviklingen af digitale elevplaner for at sikre, at disse gøres tilgængelige for alle forældre og elever.

Skole og Forældre er positive over for de digitale elevplaner og foreslår, at lærerne anvender elevplanerne som et løbende arbejdsredskab. Foreningen finder det hensigtsmæssigt, at der bliver mulighed for at udtrække statistik fra de kommende digitale elevplaner, så de kan bidrage med indikatorer for elevens faglige progression.

Institut for Menneskerettigheder anbefaler, at lovforslaget eksplicit forholder sig til, hvorledes den påtænkte dataindsamling, datalagring og dataudveksling forholder sig til menneskeretten, persondataloven og den tilknyttede sikkerhedsbekendtgørelse.

Undervisningsministeriet bemærker, at der i forbindelse med den administrative udmøntning vil være opmærksomhed på, at gældende regler overholdes, herunder krav om tilgængelighed og behandling af data.

Danmarks Lærerforening (DLF) ser den centrale bestemmelse om, at elevplanen skal være digital og udfyldes på baggrund af en fast skabelon, som en indsnævring af beskrivelsen af elevens kompetencer og udbytte af undervisningen.

Undervisningsministeriet bemærker, at der med lovforslaget udelukkende stilles minimumskrav om, at elevplanen skal være digital i relation til udveksling og lagring. Der stilles ikke krav om anvendelse af en skabelon.

Børnerådet undrer sig over, at inddragelse af eleverne ikke er nævnt under Den foreslåede ordning i lovforslagets bemærkninger og anfører, at elevens inddragelse i arbejdet med elevplanerne bør vægtes i lovforslaget og i udvikling af det digitale værktøj.

Undervisningsministeriet bemærker, at ministeriet er enig i, at det er væsentligt, at det fremgår tydeligt, at elevplanen også bliver elevens plan. Der er derfor gjort en tilføjelse herom såvel i lovforslagets almindelige som specielle bemærkninger.

KL mener, at det er afgørende at tydeliggøre, hvilke mål der er for elevens læring og trivsel, hvordan elevens status og progression kan følges, og hvilken opfølgning, der er nødvendig.

Undervisningsministeriet bemærkes, at det fremgår af lovforslaget, at Fælles Mål skal danne grundlag for lærernes arbejde med at fastlægge læringsmål for eleverne. Undervisningsministeriet bemærker endvidere, at det af lovforslagets bemærkninger fremgår, at elevplanen skal indeholde en beskrivelse af, hvordan lærere, elever og eventuelt forældre skal følge op på målene, herunder hvornår de opfølgende initiativer forventes at skulle finde sted.

Dansk Friskoleforening og Lilleskolerne henleder opmærksomheden på, at det er vigtigt for friskolerne, at der fortsat er frihed til at vælge et alternativ til den for folkeskolen beskrevne evaluering af eleverne.

Undervisningsministeriet bemærker, at de frie skoler fortsat har denne frihed, idet lovforslagets krav udelukkende omfatter folkeskolen.

2.3. Udvikling af det resultatbaserede kvalitetstilsyn

Danske Professionshøjskoler udtrykker tilfredshed med, at oplysninger om elevernes trivsel indgår som et element i det nye kvalitetstilsyn.

KL forholder sig kritisk til, at genstandsfeltet for det nye kvalitetstilsyn udvides fra at være folkeskoler til også at kunne omfatte en kommunes samlede skolevæsen, idet KL gør opmærksom på, at det er kommunalbestyrelsen, der har ansvaret for folkeskolen og dermed også for en kommunes samlede skolevæsen.

Undervisningsministeriet bemærker, at kommunalbestyrelserne har ansvaret for folkeskolen, og at det som følge heraf den enkelte kommune og skole, der er ansvarlig for kvaliteten af undervisningen og elevernes læring og trivsel. Hvis ministeriets kvalitetstilsyn som led i en undersøgelse af en skoles evt. problemer bliver opmærksom på et mere generelt problem i kommunens skolevæsen, kan dette forhold indgå i dialogen med kommunen om den fremadrettede udvikling af skolerne.

KL er kritisk over for, at Undervisningsministeriet, ud over at kunne pålægge en kommunalbestyrelse en handlingsplan, også fremover vil kunne pålægge en kommunalbestyrelse at modtage vejledning fra læringskonsulenterne. KL mener, at det er tilstrækkeligt, at ministeriet tilbyder kommunen en sådan støtte.

Undervisningsministeriet bemærker, at det som udgangspunkt vil være frivilligt, om kommunerne vil tage imod bistand fra Undervisningsministeriets læringskonsulentkorps i forbindelse med det lokale kvalitetsarbejde. Undervisningsministeriet vil imidlertid i tilfælde af vedvarende dårlig kvalitet på en folkeskole kunne pålægge en kommunalbestyrelse at modtage vejledning fra læringskonsulenterne som et delelement i en handlingsplan. Dette må forventes at være relevant i de formentlig meget sjældne undtagelsestilfælde, hvor dialogen ikke har ført til iværksættelse af initiativer til kvalitetsforbedring, herunder at det ikke har været muligt at indgå målfokuseret samarbejdsaftale, eller hvis kommunen ikke har levet op til denne aftale. Undervisningsministeriet bemærker desuden, at læringskonsulenterne rekrutteres blandt de dygtigste lærere og ledere, bl.a. for at understøtte, at de også i praksis opleves som facilitatorer og ikke som kontrol.

KL understreger vigtigheden af, at tilsynet bygger på få, tydelige og kendte indikatorer knyttet op på de nationale måltal samt øvrige redskaber, herunder kvalitetsrapporter.

Børne- og Kulturchefforeningen understreger, at det er vigtigt for et tillidsfuldt og dialogbaseret samarbejde mellem tilsynet og den enkelte kommunalbestyrelse om kvalitetsudviklingen på kommunens skoler, at der er klare retningslinjer for samarbejdet, herunder også i forhold til, hvilke kriterier skolerne udvælges efter i tilsynet. Foreningen ser herunder gerne, at udvælgelse af skoler sker på baggrund af resultatdata for tre år.

Undervisningsministeriet bemærker, at indikatorerne i det nye kvalitetstilsyn vil tage udgangspunkt i de nationale måltal og resultatmål i aftalen om et fagligt løft af folkeskolen, og at kriterierne for udvælgelse af skoler i tilsynet skal være enkle, gennemsigtige og på forhånd kendte af sektoren. Ministeriet afklarer i dialog med sektoren, hvordan tilsynet konkret vil udvælge skoler med de største og mest alvorlige udfordringer. Det skal herunder afklares, hvorvidt screeningen finder sted på baggrund af data for to eller tre år.

2.4. Kvalitetsrapporter i ny version

EVA gør i sit høringssvar opmærksom på en række forhold, som EVA finder væsentlige i forhold til at sikre fuldt udbytte af kvalitetsrapporten, herunder bl.a. at rapporten anvendes fremadrettet, samt at kvalitetsrapporten sammentænkes med de øvrige styringsværktøjer på folkeskoleområdet i kommunen.

Undervisningsministeriet er generelt enig i de forhold vedrørende kvalitetsrapportens anvendelse, som EVA nævner. Erfaringerne i EVAs rapporter om evaluering af kvalitetsrapporten er desuden blevet inddraget i udformningen af forslaget til den nye kvalitetsrapport og vil indgå i den videre administrative udmøntning.

Danske Handicaporganisationer er bekymret for, at skolerne fremover kun skal udarbejde kvalitetsrapporter hvert andet år. De ønsker fortsat en tæt opfølgning på skolernes kvalitet.

KL bakker generelt op om de ændringer af kvalitetsrapporten, som der er lagt op til. KL bakker ligeledes op om, at rapporten fremover skal udarbejdes hvert andet år.

Danske Professionshøjskoler er tilfreds med den foreslåede toårige kadence for udarbejdelse af kvalitetsrapporter.

Skole og Forældre udtrykker bekymring for, at indførelsen af den nye kadence for kvalitetsrapporter og kommunens mulighed for at beskrive skoler i grupper vil forringe kvaliteten af rapporterne.

Danske Skoleelever mener, at det er ærgerligt, at kvalitetsrapporten fremover skal udarbejdes hvert andet år, da arbejdet med at forbedre den enkelte skoles kvalitet kræver viden om dens udfordringer og styrker, hvilket bl.a. sikres gennem en årlig kvalitetsrapport.

DA mener, at det vil svække styringen af skolerne, hvis kvalitetsrapporten kun udarbejdes hvert andet år.

Undervisningsministeriet bemærker, at evalueringerne af forsøg i regi af udfordringsretten viser, at størstedelen af de omfattede kommuner har opfattet det som en forenkling kun at udarbejde kvalitetsrapporter hvert andet år. Evalueringerne af forsøgene har desuden angivet, at en toårig kadence passer bedre med kommunernes øvrige styringsredskaber. En kommune kan beslutte at udarbejde kvalitetsrapporter hvert år, hvis der er et ønske herom. Der stilles hvert år resultatoplysninger til rådighed til brug for kommunernes resultatopfølgning via det kommende ledelsesinformationssystem.

Skole og Forældre udtrykker bekymring for, at kommunens mulighed for at beskrive skoler i grupper vil forringe kvaliteten af rapporterne.

Danske Skoleelever mener, at det er ærgerligt, at kommunen fremover har mulighed for at beskrive skolerne i grupper i kvalitetsrapporten, da arbejdet med at forbedre den enkelte skoles kvalitet kræver viden om dens udfordringer og styrker, hvilket bl.a. sikres gennem en kvalitetsrapport, som beskriver hver enkelt skole i en kommune.

Undervisningsministeriet bemærker, at udgangspunktet er, at vurderinger og konklusioner skal vedrøre hver af kommunens folkeskoler og det samlede skolevæsen i kommunen. Kommuner med mange skoler kan undgå, at kvalitetsrapporten bliver uoverskueligt stor ved at vælge at beskrive skolerne i grupper eller kun at fremhæve visse skoler i kvalitetsrapporten. Disse kommuner vil kunne vælge at fremhæve områder med behov for forbedringer og derudover nævne skoler med særlige styrker. Disse kommuner vil også kunne vælge at gruppere skolerne, hvorefter vurderinger og konklusioner vedrører skolegrupperne. Det er præciseret i lovforslagets bemærkninger, at bestemmelsen tager sigte på kommuner med mange skoler.

Skole og Forældre mener, at kommunen fortsat skal være forpligtet til at indhente en udtalelse fra skolebestyrelsen i forbindelse med behandlingen af en handlingsplan for skoler med utilfredsstillende fagligt niveau.

Undervisningsministeriet bemærker, at det i lovforslaget fremgår, at kommunen fortsat skal indhente en udtalelse fra skolebestyrelsen i forbindelse med udarbejdelsen af en handlingsplan for en skole.

Danske Handicaporganisationer opfordrer til, at elevernes trivsel tillægges lige så stor vægt som faglige test og prøveresultater i vurderingen af skolernes kvalitet.

Undervisningsministeriet bemærker, at der i vurderingen af, om en skole udviser dårlig kvalitet, vil indgå flere forhold, herunder resultatet af trivselsmålingerne for eleverne. Vurderingen af en skoles kvalitet er således en helhedsvurdering på baggrund af både trivselsmålinger og faglige resultater, som de kommer til udtryk i testresultater, prøveresultater mv.

Danske Handicaporganisationer mener endvidere, at der i processen omkring øget inklusion i grundskolen ikke bør gives dispensation i forbindelse med dokumentation af specialpædagogisk bistand som kvalitetsindikator.

Undervisningsministeriet bemærker, at et af formålene med at ændre den eksisterende kvalitetsrapport har været at forenkle rapporten og dermed gøre den mere fokuseret og mindre omfangsrig. Forenklingen af kvalitetsrapporten har bl.a. skåret ned på antallet af indikatorer, så rapporten fremover har fokus på få, enkle og klare mål, der støtter op om den fremadrettede kvalitetsudvikling på de enkelte skoler og i det samlede skolevæsen. Det har bl.a. betydet, at kravet om en systematisk beskrivelse af den specialpædagogiske bistand igennem hele rapporten ikke længere indgår.

Ministeriet er imidlertid opmærksomt på, at der særligt i forbindelse med omstillingen til øget inklusion i de kommende år kan være behov for et ekstra fokus på dette område. Der ændres med lovforslaget ikke på, at ministeren kan fastsætte regler om særlige fokuspunkter. Et sådant særligt fokuspunkt kan fx være inklusion. Dette fremgår også af lovforslagets bemærkninger.

KL bemærker i forhold til reglerne vedrørende fortrolighed om resultaterne af de nationale test, at de finder det uhensigtsmæssigt, at der ikke bliver ændret på reglerne, og at resultaterne derfor også fremover vil være underlagt fortrolighed. KL mener, at dette vil vanskeliggøre opfølgingsarbejdet i forhold til elevernes progression og arbejdet med kvalitetsudvikling mere generelt, samt at det ikke er fremmende for ejerskab og kendskab til de nationale mål i kommuner og på skoler.

Børne- og Kulturchefforeningen bakker op om forslaget til den nye kvalitetsrapport, herunder at der er fokus på effekter af indsatser samt at indberetning og træk af data til rapporten foregår så nemt som muligt. Foreningen understreger endvidere vigtigheden af, at der findes mulighed for at anvende de normale test som en indikator på det faglige niveau.

Undervisningsministeriet bemærker, at kommunalbestyrelsen skal lade resultaterne af de nationale test indgå i de interne drøftelser i forhold til vurderingen af det faglige niveau på kommunens skoler og i det samlede skolevæsen, bl.a. for at kunne vurdere kommunens opfyldelse af de nationale mål. Den del af kvalitetsrapporten, der indeholder resultater fra de nationale test, og som derfor er fortrolig, kan med de gældende regler ikke drøftes på et åbent møde i kommunalbestyrelsen. Resultaterne fra de nationale test indgår som én blandt flere indikatorer i kvalitetsrapporten, når der skal redegøres for den faglige udvikling på en skole. Fortrolighedsbestemmelsen udelukker ikke, at kommunalbestyrelsens medlemmer kan føre en intern dialog med hinanden om denne del af kvalitetsrapporten, men det skal foregå på et lukket møde.

Danmarks Læreforening (DLF) har anført, at det er helt afgørende, at dialogen om kvalitetsrapporten ikke kun drejer sig om resultater, men at der også skabes rum for en dialog om kvalitet og udviklingsprocesser. Foreningen efterspørger desuden en uddybning af, hvad kvalitet er i relation til de kvalitetsindikatorer, der anvendes i kvalitetsrapporterne. Foreningen bemærker videre, at de tre mål for folke-

skolen er en forsimpning af folkeskolens opgave. Desuden bemærkes det, at der mangler en beskrivelse af, hvordan tillid og respekt for professionel viden skal udmøntes og vurderes.

Undervisningsministeriet bemærker, at kvalitetsrapporternes primære fokus er kvalitetsudvikling og fremadrettede initiativer. Kvalitetsrapporten skal således fortsat danne grundlag for lokal dialog og kvalitetsudvikling i overensstemmelse med lokale prioriteringer, ønsker og behov, herunder drøftelser af kvaliteten på kommunens skoler i relation til de kvalitetsindikatorer, som anvendes i kvalitetsrapporten. Der er yderligere mulighed for, at den enkelte kommune kan vælge at fastsætte supplerende lokale kvalitetsindikatorer, hvis kommunalbestyrelsen måtte ønske det. De nationale måltal og resultatmål i den politiske aftale om et fagligt løft af folkeskolen sætter en standard for den kvalitet, som kommuner og skoler skal arbejde med som målsætning.

DA støtter generelt op om mål og kvalitetsrapporter som et middel til at styrke styringen af skolerne. DA mener dog, at det i forhold til kvalitetsrapporten vil være nødvendigt for kommunerne at arbejde mere systematisk med opstilling af klare mål for folkeskolerne ude i de enkelte kommuner.

DI mener tilsvarende, at det i forhold til kvalitetsrapporten vil være nødvendigt for kommunerne at arbejde mere systematisk med opstilling af klare mål for folkeskolerne ude i de enkelte kommuner.

Undervisningsministeriet bemærker, at kvalitetsrapporten skal beskrive de nationale mål og dertilhørende fire resultatmål, og at disse skal danne grundlag for en vurdering af folkeskolens resultater og faglige niveau. De nationale mål med underliggende resultatmål vil således blive retningsgivende for en kommunalbestyrelses arbejde for at højne kvaliteten i folkeskolen. De nationale mål og resultatmål kan suppleres af lokalt fastsatte mål og resultatmål på kommune- og skoleniveau.

DI mener, at kommunerne i loven bør forpligtes til at anvende kvalitetsrapporter i resultatkontrakter med skoleledelsen.

Skolelederforeningen er overordnet tilfreds med den nye kvalitetsrapport og håber på, at skolernes bidrag til den kommunale kvalitetsrapport udformes på en måde, så de kan udgøre et ledelsesværktøj i forbindelse med skolernes kvalitetsudvikling. Skolelederforeningen tager imidlertid afstand fra, at det i bemærkningerne i lovforslaget fremgår, at kvalitetsrapporterne skal udformes, så kommunerne kan anvende dem som ”grundlag for f.eks. at udforme resultatkontrakter med skoleledere”. Foreningen bemærker, at resultatkontrakter vedrører skolelederes løn- og ansættelsesvilkår derfor er et anliggende mellem KL og de faglige organisationer.

Undervisningsministeriet bemærker, at det ikke er hensigten med lovforslaget at regulere et anliggende mellem KL og de faglige organisationer, men blot at give et eksempel på en eventuel anvendelse af kvalitetsrapporten.

Dette er nu præciseret i lovforslagets bemærkninger.

Institut for Menneskerettigheder anfører i deres høringssvar, at de mener, at der i forbindelse med udarbejdelsen af kvalitetsrapporter bør inddrages et ligestillingsperspektiv med henvisning til ligestillingslovens § 4, hvorefter offentlige myndigheder inden for deres område skal arbejde med ligestilling.

Undervisningsministeriet bemærker, at et af formålene med at ændre den eksisterende kvalitetsrapport har været at forenkle rapporten og dermed gøre den mere fokuseret og mindre omfangsrig. Forenklingen af kvalitetsrapporten har bl.a. skåret ned på antallet af indikatorer, så rapporten fremover har fokus på få, enkle og klare mål, der støtter op om den fremadrettede kvalitetsudvikling på de enkelte skoler og i det samlede skolevæsen. Hvis en kommune ønsker at sætte fokus på ligestilling i sit skolevæsen, er der intet til hinder for, at kommunalbestyrelsen beslutter at inkludere lokale mål for ligestilling i sin kvalitetsrapport. Det bemærkes i øvrigt, at de nationale måltal og resultatmål i aftalen om et fagligt løft af folkeskolen, der indgår som centrale indikatorer i forslaget om kvalitetsrapporter, vedrører alle elever uanset køn.

2.5. Mål og opfølgning

Danske Handicaporganisationer anbefaler, at man ikke kun har som mål at mindske betydningen af social baggrund i forhold til faglige resultater, men ligeledes at mindske betydningen af handicap/funktionsnedsættelse i relation til faglige resultater.

Undervisningsministeriet bemærker at, de opstillede mål og indsatsområder er en del af den politiske aftale om et fagligt løft af folkeskolen.

Institut for Menneskerettigheder foreslår, at lovforslaget eksplicit forholder sig til, hvordan den påtænkte dataindsamling, datalagring og dataudveksling forholder sig til menneskeretten, persondataloven og den tilknyttede sikkerhedsbekendtgørelse. Instituttet anbefaler også, at der gennemføres en konsekvensvurdering af privatlivsbeskyttelsen forud for udviklingen og implementeringen af et web-baseret ledelsesinformationssystem. Instituttet fremhæver i den forbindelse de oplysninger, der fremover skal indhentes om elevernes trivsel, og gør opmærksom på de særlige regler, der gælder for personhenførbare oplysninger i Menneskerettighedskonventionens artikel 8 i FN's konvention om borgerlige og politiske Rettigheder artikel 17 og i FN's Børnekonvention artikel 16.

Undervisningsministeriet bemærker, at Ledelsesinformationssystemet (LIS) implementeres som en del af Undervisningsministeriets kommende datavarehus for grundskolen, som igen vil være en del af det samlede datavarehus for uddannelsessektoren. I LIS samles relevante indikatorer baseret på tilgængelige data på folkeskoleområdet suppleret med indikatorer for det nye måltal samt nyere indikatorer som fx elevfravær og kompetencedækning (tidligere linjefagsdækning).

LIS udgør ikke i sig selv en ændring af UNI-C's praksis i forhold til indsamling og publicering af uddannelsesrelevante data, hverken i forhold til data, som er indsamlet af UNI-C selv, eller den databerigelse, som sker via Danmarks Statistik. UNI-C overholder, og vil fortsat overholde, persondatalovens bestemmelser og sikkerhedsbekendtgørelse samt 'god databehandlingskik' i forbindelse med etableringen af LIS.

Det personhenførbare data, som danner grundlag for LIS og i øvrigt også UNI-C's øvrige uddannelsesstatistik er desuden ikke omfatter oplysninger omfattet af persondatalovens § 7 om rent private forhold eller § 8 om fortrolige oplysninger. Der er således ikke behov for særligt skærpede sikkerhedsforanstaltninger i forbindelse med anvendelsen af disse data, jf. Datatilsynets sikkerhedsvejledning. Det er derfor Undervisningsministeriets vurdering, at etablering af LIS ikke giver anledning til, at der skal foretages en særlig konsekvensvurdering af privatlivsbeskyttelsen.

I forhold til data om elevernes trivsel kan det bekræftes, at det er intentionen at indsamle disse data i personhenførbare form via anvendelse af elevens UNI-Login. Denne fremgangsmåde sker alene med henblik på at kunne gennemføre statistiske analyser på data, fx ved at sammenstille disse data med andre elevdata. Såvel output fra disse analyser som de

trivselsdata, der publiceres i LIS, vil være omfattet af samme retningslinjer om diskretionering som UNI-C's øvrige statistikker og vil ikke blive gjort tilgængelige i personhenførbart form. Indsamlingen og behandlingen af trivselsdata vil desuden blive anmeldt særskilt til Datatilsynet.

Institut for Menneskerettigheder anbefaler, at der i lovforslagets § 56, stk. 2, om at undervisningsministeren kan forlange, at kommunalbestyrelsen tilvejebringer oplysninger, som ministeren skønner nødvendige til brug for opfølgning på folkeskolens resultater og forhold i øvrigt, indsættes ”, herunder ligestilling i folkeskolen.”.

Med den foreslåede formulering af § 56, stk. 2, er der ikke noget til hinder for, at undervisningsministeren indhenter oplysninger til brug for opfølgning på ligestillingen i folkeskolen, hvis dette på et tidspunkt skønnes hensigtsmæssigt.

KL er kritisk over for, at undervisningsministeren får hjemmel til at indhente alle oplysninger, som ministeren skønner nødvendige til brug for opfølgning på folkeskolens resultater og øvrige forhold. KL minder i den forbindelse om, at det afbureaukratiseringselement, der også ligger i reformen. KL opfordrer til, at værdien og vidensbehovet i forhold til at indsamle data tænkes nøje igennem, inden man beder kommunerne tilvejebringe yderligere oplysninger om en række indsatser.

Undervisningsministeriet bemærker, at aftalen om et fagligt løft af folkeskolen lægger afgørende vægt på afbureaukratisering. Hvis KL oplever en stigning i dokumentationskrav, vil Undervisningsministeriet indgå i en dialog herom. Undervisningsministeriet bemærker, at det fremgår af lovforslagets bemærkninger, at hensigten med hjemlen er, at de relevante oplysninger og indikatorer til brug for opfølgningen på de nationale mål skal samles i et webbaseret ledelsesinformationssystem, der kan understøtte en systematisk evaluering og resultatopfølgning. Indsamlingen af oplysninger vil således have til formål at gøre det lettere for kommuner og skoler at få adgang til og overblik over nødvendige data, som de skal bruge i forbindelse med kvalitetsudvikling og styrkelse af det faglige niveau på skolerne. Det er således ikke hensigten med forslaget, at kommunerne skal pålægges at tilvejebringe en masse nye oplysninger. Oplysningerne i det kommende ledelsesinformationssystem vil i høj grad komme til at bestå af oplysninger, som i dag er tilgængelige i databanken.

2.6. Et bedre undervisningsmiljø

Børne- og Kulturchefforeningen finder, at det er vigtigt, at de kommende trivselsmålinger baserer sig på forskningsbaseret viden om sigende indikatorer for elevtrivsel.

Danske Handicaporganisationer opfordrer til, at Danske Handicaporganisationers medlemsorganisationer inddrages i udviklingen af Dansk Center for Undervisningsmiljø's digitale måleredskab for trivsel for at sikre, at metoderne for målingen bliver tilgængelige for alle.

Danmarks Lærerforening (DLF) er bekymret for, at den digitale indberetning til ministeriet om elevernes trivsel på baggrund af fastsatte kriterier vil medføre en forsimpning af billedet af den enkelte elevs trivsel og dermed blot være en yderligere bureaukratisk belastning for skolerne.

Institut for Menneskerettigheder anbefaler, at der i skabeloner til måling af elevernes undervisningsmiljø og trivsel indarbejdes indikatorer for oplevelser af lige muligheder på baggrund af de i menneskerettens beskyttede diskriminationsgrunde. Instituttet foreslår, at lovforslaget eksplicit forholder sig til,

hvordan den påtænkte dataindsamling, datalagring og dataudveksling om bl.a. elevernes trivsel forholder sig til persondataloven.

Undervisningsministeriet bemærker at, der er nedsat en ekspertgruppe, som skal rådgive i arbejdet med at udvikle indikatorer, etablere måltal og et digitalt måleværktøj, og at ekspertgruppen naturligt også vil kunne drøfte spørgsmål om anvendelsen af målinger for alle elevgrupper. Ekspertgruppen skal afklare trivselsbegrebet og præcisere relevante temaer for, hvad der skal måles på for at give et validt billede af elevernes trivselsniveau. Dette skal kunne anvendes som udgangspunkt for udarbejdelse af en målindikator for trivsel samt underliggende indikatorer.

Målingerne skal kunne anvendes sådan, at skoler og kommuner kan iagttage, inden for hvilke felter der er behov for at forbedre elevernes trivsel for derefter at igangsætte tiltag, der kan øge trivslen på de specifikke områder, hvor der er behov for det. Ministeriet og den nedsatte ekspertgruppe er opmærksom på problematikken vedr. personhenførbare oplysninger, herunder på blandt andet persondatalovens bestemmelser herom. Enhver behandling af personoplysninger skal naturligvis ske i overensstemmelse med persondataloven og den tilknyttede sikkerhedsbekendtgørelse. Se nærmere herom ovenfor i afsnit 2.5. Mål og opfølgning

Børnerådet henviser til en undersøgelse, der viser, at mange skoler ikke overholder det gældende krav om at udarbejde undervisningsmiljøvurderinger. Rådet hilser derfor et nyt digitalt måleredskab velkomment.

Dansk Center for Undervisningsmiljø (DCUM) kan tilslutte sig, at oplysninger om elevernes trivsel skal indgå i skolernes undervisningsmiljøvurderinger. DCUM vil finde det optimalt, hvis der stilles krav om fornyelse af hele undervisningsmiljøvurderingen mindst én gang om året.

Undervisningsministeriet bemærker, at et af de tre nye nationale mål for folkeskolen er, at elevernes trivsel skal øges. Den nedsatte ekspertgruppe har til opgave blandt andet at komme med forslag til, på hvilke klassetrin der skal foretages trivselsmålinger. Undervisningsmiljøloven er i øvrigt ikke omfattet af dette lovforslag

KL bakker op om, at folkeskolens resultater skal dokumenteres og er indforstået med, at der udvikles nationale indikatorer for trivsel, som alle kommuner skal måle på, og at disse indgår i skolernes undervisningsmiljøvurderinger. KL ser frem til at blive inddraget i dialog omkring udvikling af nationale indikatorer for trivsel, således at der kan blive taget højde for eksisterende kommunale erfaringer. Det er vigtigt for KL og kommunerne, at der bliver tale om få og klare indikatorer.

Undervisningsministeriet bemærker, at interessentinddragelse, herunder inddragelse af KL, i arbejdet med trivselsmålinger er tænkt ind i processen. Undervisningsministeriet vil bestræbe sig på, at der kommer klare indikatorer for undervisningsmiljø, trivsel ro og orden.

2.7. Skolebiblioteket som pædagogisk læringscenter

KL er meget positiv over for, at betegnelsen for skolebibliotekets funktion fremover bliver ”pædagogisk læringscenter” og får funktioner, der direkte understøtter skolens arbejde med de nye nationale mål for folkeskolen og for tilrettelæggelsen af læring i en længere og mere afvekslende skoledag.

Danmarks Skolebibliotekarer bifalder ændringen fra ”pædagogisk servicecenter” til ”pædagogiske læringscenter”.

Danmarks Lærereforening (DLF) støtter, at skolebiblioteket betragtes som et pædagogisk læringscenter, men finder det helt uforståeligt, at man med reformens andre lovforslag samtidig fjerner uddannelseskravet til de personer, der skal varetage funktioner i læringscenteret.

Undervisningsministeriet bemærker, at ophævelsen af uddannelseskravet for skolebibliotekarer ikke følger af det lovforslag, som dette høringsnotat vedrører, men af det lovforslag, som er vedtaget som lov nr. 1640 af 26. december 2013.

3. Øvrige bemærkninger

Ud over ovenstående er der i lovforslaget foretaget ændringer af sproglig og lovteknisk karakter, der blandt andet er fundet hensigtsmæssige eller nødvendige på baggrund af drøftelser med folkeskolens parter og henvendelser fra kommuner, andre myndigheder og borgere i høringsperioden.